

Udeležite se festivala DELA v Dolini!

Berite,
podpirajte, širite
naš tisk

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst,
Ul. Capitolina 3 - Telefon 44-046 in 44-047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica, Ul. XXIV. Maggio 18 -
Telefon 24-36

NAROČNINA: Letna 1000 lir, polletna 550
lir. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XX. - Štev. 15 (725)

TRST - 31. julija 1968

Posamezna številka 40 lir

Spedit. in abb. Quindicimale post. Gruppo II

Pozdrav
bralcem
našega
lista

Chien Tung...
Bela Delala...

Delegacija vietnamskih žena je obiskala Trst. Srečala se je tudi s prebivalci Doline in Milj. Slovenski in italijanski protifašisti so še enkrat potrdili svojo vzajemnost z vietnamskim ljudstvom, ki se junaško bori za svojo svobodo in neodvisnost. (Sestavek o obisku vietnamskih žena objavljamo na 3. strani)

Država in dežela naj rešujeta vprašanja slovenske manjšine!

Poslanska zbornica je pretekli teden ponovno razpravljala o zadevah, ki so v zvezi z dejavnostjo SIFAR. Objavljeno je bilo tudi poročilo posebne komisije, ki je izvedla preiskavo. Razprava v zbornici je bila živahna in je še enkrat pokazala, da v določenih političnih krogih ni dobre volje za to, da bi prišla na dan resnica o SIFAR, da bi bili načrti, ki jih je pred leti koval, enkrat za vselej zavrženi ter obsojeni.

Posebna komisija, ki je izvedla preiskavo o zadevi SIFAR, meni: Ukrepi, ki so bili sprejeti leta 1964, niso imeli za cilj izvesti državni udar; motorizirana brigada je bila ustanovljena iz disciplinskih potreb in zato, ker da morajo karabinjerji skrbeti ne samo za notranjo varnost temveč tudi za obrambo; načrte za zaščito javnega reda so izdelali na osnovi navodil ministrov za notranje zadeve in za obrambo; sezname oseb, ki so jih junija 1964 izročili karabinjerjem so izhajali od SI-

FAR in odgovarjali seznamom, ki so jih izdelale kvesture ter vsebujejo samo imena saboterjev in oseb, ki so nevarne za javni red in državo; general De Lorenzo je v okviru načrtov o izrednih ukrepih razdelil te sezname raznim poveljstvom, da bi bili pripravljene izvesti predvidene represivne ukrepe, aretacije, pripore in konfinacije.

Naj se na tem mestu ustavimo samo pri tistem poglavju poročila preiskovalne komisije, ki se nanaša na sezname SIFAR. Poročilo ugotavlja, da gre za povsem »zakonite« sezname, ki jih sestavlja varnostni protivojninski organi za osebe, ki so potencialni vohuni in da je tudi povsem v redu, če se sestavlja sezname oseb, ki so »nevarne za varnost države«. Sezname so bili sestavljeni v letih 1952-53 in obsegajo osebe, ki so pripadale napol vojaškim formacijam, ki so bile ustanovljene med drugo svetovno vojno. Kot je znano gre v bistvu za partizanske formacije. In prav to je po mnenju preiskovalne komisije »povsem v redu«, saj naj bi bili, po mnenju nekaterih, prav partizani »nevarni za državo«.

Razumljivo je, da ni moč soglašati s stališči, ki jih je zavzela omenjena komisija. Zato se je v poslanski zbornici vnela zelo vneto razprava, v katero so posegli številni poslanci. In še enkrat so prišla — kot poudarjamo v uvodu — do izraza zelo različna mnenja. Na eni strani so poslanci levice, ki zahtevajo, naj se obelodani celotna zadeva SIFAR ter preneha z nezakonitim delovanjem, na drugi strani pa so poslanci, ki se zagrizeno zoperstavijo tej zahtevi, opirajoč se na znano krilatico, da gre za varnost države. Mi se ne bomo ustavljali pri tem, kaj je rekel ta in kaj oni poslanec, omeniti pa hočemo izjavo, ki jo je dal poslanec Boldrini, predsednik združenja italijanskih partizanov — ANPI. Ta med drugim pravi: »Poročilo preiskovalne komisije nima potrebne dokumentacije, je nejasno, nesmiselno. Komisija, taka kot je bila, ne more nadomestiti parlamentarne komisije, ki bi morala izvesti temeljito ter nepristransko preiskavo«.

Boldrini je omenil tajno okrožnico označeno s številko D 651045-3, ki je bila izdana ob koncu leta 1957 in ki je še vedno v veljavi. Ta okrožnica govori tudi o pripadnikih etničnih manjšin in o obmejnih krajih. Govori tudi o zahtevah manjšin. Zadeva je zelo resna. Lahko rečemo, da je monstrozna! Je v polnem nasprotju z določili republiške ustave, ki jamči enkopravnost vsem državljanom. Ta okrožnica nas spominja na nekdanje čase. Na tiste čase, ko je zadostovalo že to, da

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ansambel narodnih plesov in pesmi Tone Čufar z Jesenic

Spored festivalskih prireditev v Dolini

Sobota, 3. avgusta:

- ob 19. uri otvoritev festivala,
- ob 20,30 nastop pevskih zborov: Valentin Vodnik iz Doline, France Prešeren iz Boljunca, Slovenec iz Boršta, Slavec iz Ricmanj in folklorne skupine iz Boršta,
- od 22. ure dalje plesna zabava.

Nedelja, 4. avgusta:

- ob 16. uri koncert godbe iz Brega,
- ob 18. uri nastop ansambla narodnih plesov in pesmi DPD Svoboda Tone Čufar z Jesenic,
- ob 19. uri zborovanje.

Govorila bosta:
deželni svetovalec
Dušan Lovriha

in senator
Paolo Sema

- po zborovanju bo na sporedu drugi del folklorne prireditve,
- od 21. ure dalje plesna zabava. Igral bo ansambel z Jesenic.

Prireditveni prostor bo odprt neprekinjeno od 10. ure dalje.

Ponedeljek, 5. avgusta:

- prireditveni prostor bo odprt ob 19. uri,
- ob 21. uri nastop ansambla Bordon. Pojeta Dario in Darko.

Sledi plesna zabava ob vzokih ansambla The Robles.

Enotne stavke delavcev v obrambo ravnih zaposlitve

Tržaški delavci so minuli teden ponovno stavkali v obrambo ravnih zaposlitve. Stopili so na ulice ter demonstrirali tudi proti odločitvam, ki pehajo tržaško industrijo v pogubo.

Sporočilo vodstva ladjedelnic, ki pravi, da bodo delavci tržaških ladjedelskih obratov postopoma premeščeni v tržiško ladjedelnico, je še bolj povečalo že itak hudo zaskrbljenost ter povzročilo val protestov.

Spričo zelo resnega položaja sta se vodstvi federacij KPI in PSIUP v Trstu sestali na skupni

kateri naj ostanejo zaposleni tržaški delavci. Vodstvi federacij sta tudi poudarila, da nasprotujeta temu, da bi tržaški delavci odvezmali delovna mesta delavcem v Tržiču.

Podobno izjavo kot vodstvi federacij KPI in PSIUP sta objavili tudi Nova delavska zbornica — CGIL in Delavska zbornica — UIL v Trstu. V izjavah je med drugim poudarjeno, da so delavci vseh večjih tržaških industrijskih

obratov s stavkami še enkrat odločno zahtevali, naj na višji politični ravni resno proučijo položaj, v katerem se nahaja tržaško gospodarstvo, ter sprejmejo ukrepe, ki so nujno potrebni. Hkrati so delavci zahtevali — tako poudarjajo sindikati — naj se v celoti obdrži proizvodna dejavnost ladjedelnice Sv. Marka in Tovarne strojev, dokler ne bo zgrajena tovarna velikih motorjev.

Stavka v Trstu. Delni pogled na spreved po glavnih mestnih ulicah. Delavci zahtevajo zagotovitev zaposlitvene ravnih.

V mesecu avgustu
DELO
ne bo izhajalo.
UREDNIŠTVO

seji, na kateri sta med drugim razpravljali o korakih, ki jih je treba nujno napraviti zato, da se zaščitijo interesi delavcev in seveda interesi vsega Trsta. Vodstvi obeh federacij sta v skupnem sporočilu poudarila, da sta od vsega začetka nasprotovali sklepom CIPE in da jim nasprotujeta tudi sedaj. V sporočilu je podčrtana tudi obveznost nadaljevanja enotnega boja za ohranitev ladjedelnice Sv. Marka, v kateri naj še nadalje grade nove ladje in v

Pismo petih partij KPC

Na sestanku komunističnih in delavskih partij socialističnih držav, ki je bil sredi tega meseca v Varšavi, je bilo sestavljeno tudi pismo, naslovljeno Komunistični partiji Českoslovaške. Pismo so podpisali predstavniki sovjetske, poljske, madžarske, bolgarske in vzhodnonemške partije. Pismo objavljamo v nekoliko skrženi obliki.

«Hudo smo v skrbeh za razvoj dogodkov v vaši deželi. Napad reakcije na vašo partijo in na temelje socialističnega sistema v Českoslovaški socialistični republiki; napad, ki ga podpira imperializem, po našem prepričanju spravlja v nevarnost vašo deželo in grozi, da jo odvrne od poti socializma. Ta napad ogroža interese vsega socialističnega sistema.

Radi bi, da nas razumete in da pravilno presodite našo težnjo. Nismo imeli in nimamo namena, da bi se vmešavali v tiste stvari, ki spadajo izključno v notranje zadeve vaše patrije in države, da bi v odnosih med komunističnimi partijami in socialističnimi državami kršili načela o spoštovanju neodvisnosti in enakosti. Ne nastopamo kot predstavniki preteklosti, da bi vas hoteli ovirati pri popravljanju napak in pomanjkljivosti, všteti kršitev socialistične zakonitosti. Ne vmešavamo se v metode načrtovanja in upravljanja českoslovaškega gospodarstva, ne vmešavamo se v vašo dejavnost, katere smoter je zboljšati gospodarski stroj in razviti socialistično demokracijo.

Pozdravili bomo ureditev odnosov med Čehi in Slovaki na podlagi zdravih načel bratskega sodelovanja v okviru Českoslovaške socialistične republike, ne moremo se na strinjati s tem, da tuje sile odvrtačajo vašo deželo s poti socializma in izpostavljajo Českoslovaško nevarnosti, da se odtrga od socialistične skupnosti. To ni več samo vaša stvar, temveč stvar sleherne komunistične in delavske partije in sleherne države, ki jih povezujejo stiki sodelovanja in prijateljstva. To je skunna stvar vseh naših, ki so združene v varšavskem paktu, da bi zagotovile svojo neodvisnost, mir in varnost v Evropi in postavile nezlomljiv branik pred agresivnimi in revanšističnimi manevri imperializma.

Narodi naših dežel so zmagali nad hitlerievskim fašizmom z velikanskimi žrtvami in si izbojevali svobodo in neodvisnost, možnost, da gredo po poti napredka in socializma. Meje socialističnega sveta so se prenesle v srce Evrope, do Labe in do gora Šumave. Nikoli se ne bomo sorižnili, s tem, da bi bile ogrožene zgodovinske pridobitve socializma, neodvisnost in svoboda naših narodov. Nikoli ne bomo privolili v to, da bi imperializem na miren ali nemirolouben način, od znotraj ali zunaj ustvaril odcepitev v socialističnem sistemu in spremenil razmerje sil v Evropi sami v prid. Moč in trdnost naše zveze je odvisna od notranje moči socialističnega sistema sleherne socialistične dežele in od marksistično-leninistične politike, ki jo izvajajo naše partije, pri čemer igrajo vodilno vlogo v političnem in družbenem življenju naših dežel in naših narodov.

Politična organizacija in klubi, ustanovljeni zunaj okvira nacionalne fronte, so v zadnjem času postali v bistvu štabi reakcionarnih sil. Socialni demokrati si vztrajno prizadevajo ustanoviti svojo stranko, organizirajo podtalne odbore in hočejo ustvariti razcepitev v gibanju delavskega razreda Českoslovaške, hočejo se polastiti vodstva države in znova vzpostaviti buržoazni sistem. Socializmu sovražne si-

le in sile revizionizma so prevzele v svoje roke tisk, radio in televizijo. Ta sredstva so spremenili v sredstva za zavajanje delavskega razreda, uporabili so jih za to, da bi spodkopali prijateljske odnose med Českoslovaško socialistično republiko in drugimi socialističnimi državami.

Kljub resoluciji, ki je bila sprejeta na majskem plenumu CK KP Českoslovaške in po kateri pomembno desne in protikomunistične sile glavno nevarnost, niso bili zatrti čedalje močnejši napadi reakcije. Tako je reakcija dobila možnost, da razgrne pred ljudstvom in razglasi svojo politično platformo pod imenom «2000 besed», ki je v odkritem navzkrižju s komunistično partijo, deklaracijo, ki poziva na boj proti ustavni oblasti, na stavke in neredu. Ta deklaracija pomeni

hudo nevarnost za partijo, narodno fronto in socialistično državo in teži na tem, da ustvari anarhičen položaj. V bistvu je to program protirevolucije.

Ta deklaracija, ki so jo na široko razpečavali v kočljivem obdobju pred izrednim kongresom KP ČSSR, ne le niso izpodbili, ampak je našla odkrite zagovornike v partiji in njenemu vodstvu. Protisocialistične in revizionistične sile zlorabljajo celotno dejavnost komunistične partije in napadajo partijske kadre, obrekujejo poštene, partiji zveste komuniste. Tako je nastal položaj, ki je za socialistično deželo nesprejemljiv.

V takšnem ozračju napadajo tudi zunanjo politiko ČSSR, zvezo in prijateljstvo s socialističnimi državami. Slišati je tudi glasove, ki

pozivajo, naj bi revidirali skupno, usklajeno politiko glede na Nemško zvezno republiko, navzlic dejstvu, da zahodnonemška vlada še naprej izvaja politiko, ki je sovražna interesom naše stvarnosti.

Potek nedavnih dogodkov izpričuje, da so v vaši deželi krenile na široki fronti v napad na socialistični sistem sile, ki uživajo podporo kontrarevolucionarnih centrov. V partiji in ljudski oblasti pa ni odpora, ki je nujen, da bi se temu postavili po robu. Ni dvoma, da so se centri mednarodne imperialistične reakcije združili v teh dogodkih v Českoslovaški in si na vse pretege prizadevajo, da bi ustvarili še večjo napetost in ga še bolj zapletli in da bi vplivali na edjavnost protisocialističnih sil. Buržoazni tisk, ki povečuje «demokratizacijo» in «liberalizacijo» na Českoslovaškem, nadaljuje obrekovalno gonjo proti bratskim socialističnim državam. Posebno prizadevni so vodilni krogi Zvezne nemške republike, ki poskušajo iz-

rabiti dogodke v ČSSR, da bi tako povzročili nasprotja med socialističnimi deželami, osamili Nemško demokratično republiko in uresničili svoje revanšistične težnje.

Tisti, ki stojijo za to sovražno kampanjo, hočejo, kakor se zdi, preslepiti češkoslovaške delavce, zamisliti zavest ljudstva, zbuditi dvom o resnici.

Mednarodna napetost ne popušča. Ameriški imperializem se ni odpovedal svoji politiki sile in odkrite intervencije proti narodom, ki se borijo za svojo svobodo. Imperialisti nadaljujejo zločinsko vojno v Vietnamu, podpirajo izraelske napadalce na Srednjem vzhodu in onemogočajo miroljubno ureditev tega spopada. Oboroževalna tekma ni niti malo pojenjala. Nemška zvezna republika, v kateri rastejo sile neofašizma, ki zahtevajo spremembo meja in napadajo «status quo», se noče odreči svojim težnjam, katerih cilj je anektirati Nemško demokratično republiko, dobiti atomsko orožje. Da v Evropi, kjer so se nakopičila velikanska sredstva za množično uničevanje, vladata mir in varnost, se je v prvi vrsti zahvaliti moči, slogi in miroljubni politiki socialističnih držav. Vsi pa smo odgovorni za moč in enotnost socialističnih držav in usodo miru.

Naše države so povezane s pogodbami in sporazumi. Pomembne skupne obveznosti držav temelje na skupnih prizadevanjih, da bi ubranili socializem in zjamčili kolektivno varnost socialističnih držav. Na naših partijah in na naših narodih je odgovornost pred zgodovino, da ne dopustimo, da bi šle po zlu revolucionarne pridobitve.

Naše partije za svoja dejanja ne odgovarjajo samo pred svojim delavskim razredom in svojimi narodi, ampak tudi pred vsem mednarodnim delavskim razredom, svetovnim komunističnim gibanjem in se ne morejo otresti te obveznosti. Zato moramo biti solidarni in združeni v obrambi pridobitev socializma, v obrambi varnosti mednarodnih pozicij vse socialistične skupnosti.

Zato menimo, da odločen odpor proti napadom protikomunističnih sil in neomajen boj za ohranitev socialističnega sistema v ČSSR ni samo vaša, ampak tudi naša naloga.

Odločno in pogumno je treba napasti desničarske in protisocialistične sile, mobilizirati vsa obrambna sredstva, s katerimi razpolaga socialistična država; napraviti konec delovanju vseh političnih organizacij, ki nasprotujejo socializmu; usmeriti množična informacijska sredstva — tisk, radio, televizijo — v prid interesom delavskega razreda in socializma; strniti partijske vrste okrog načela marksizma-leninizma, nenehno varovati načelo demokratičnega centralizma, boriti se proti tistim, ki s svojim delovanjem koristijo sovražnikovim silam.

Vemo, da so v ČSSR takšne sile, ki so sposobne braniti socialistični sistem in zadati poraz protisocialističnim elementom. Delavski razred, delovni, kmet inteliganca, velika večina delovnih ljudi v deželi so pripravljeno napeti vse sile za razvoj socialistične družbe. Naša naloga je zdaj, da damo jasno perspektivo tem silam, da bi se mobilizirale v boju proti kontrarevolucionarnim silam, da bi se ohranili in utrdili socializem v Českoslovaški socialistični republiki.

Odgovor KP Českoslovaške

Predsedstvo Komunistične partije Českoslovaške je odgovorilo na pismo petih partij iz Varšave. V odgovoru je med drugim rečeno.

V pismu je poudarjeno, da je bila pobuda zanj zaskrbljenost zaradi naše skupne stvari in za krepitev socializma. Ob tem dejstvu in z istimi prizadevanji želimo odkrito sporočiti tudi naše lastno stališče do vprašanj, ki so omenjena v pismu. Hkrati se popolnoma zavedamo, da izmenjava pismem ne more v celoti pojasniti tako zapletenega vprašanja, ki je predmet pozornosti, in naše stališče nima tega namena, ampak predvideva neposredne medsebojne razgovore med partijami.

Določene bojzani, ki jih navaja pismo, izraža tudi resolucija našega majskega plenuma. Toda mi vidimo vzroke konfliktnega položaja predvsem v tem, da so se ti konflikti nakopičili v letih pred januarskim plenarnim zasedanjem CK KPČ. Teh konfliktov ni mogoče zadovoljivo rešiti v naglici. Neizbežno je, da široki množični tok zdravih socialističnih dejavnosti spremlja ekstremistične težnje, da ostanki protisocialističnih sil v našem sistemu skušajo delovati in da obenem širijo svojo dejavnost dogmatsko-sektaške sile, ki so povezane z napačno politiko iz obdobja pred januarjem.

Ena izmed negativnih plati procesa izvajanja linije akcijskega programa je tudi kršitev načela demokratičnega centralizma v ravnanju nekaterih komunistov, kar je v glavnem ena izmed posledic tega, da je

staro partijsko vodstvo mnogo let izvajalo birokratski centralizem in dušilo demokracijo v partiji. Vse to nas ovira, da bi uresničili tiste rezultate pri našem političnem življenju, ki si jih sami želimo.

Nočemo skrivati teh dejstev in jih tudi ne skrivamo niti pred našo partijo, niti pred našim ljudstvom. Tudi za to je majski plenum CK jasno podčrtal, da je treba mobilizirati vse sile, da se prepreči konfliktni položaj v državi in ogrožanje socialistične oblasti v ČSSR. Naša partija je nedvoumno sporočila, da bomo, če nastane takšna nevarnost, uporabili vsa sredstva za varovanje socialističnega sistema.

Razumemo, da bratske partije socialističnih držav ne morejo biti brezbrizne do tega, ne vidimo pa nobenih razlogov, da bi dopuščali, da bi naš položaj imenovali kontrarevolucionaren, da bi dajali izjave o neposredni ogroženosti socialističnega sistema, ali izjave, da Českoslovaška pripravljala spremembo v usmeritvi naše socialistične zunanje politike in da obstaja nevarnost, da bi se naša država ločila od socialistične skupnosti. Naša zveza in prijateljstvo s ZSSR in z drugimi socialističnimi državami sta globoko zakoreninjena v družbenem sistemu zgodovinskih tradicij in izkustvu naših narodov, v njihovih interesih, njihovih mislih in čustvih. Osvoboditev izpod nacistične okupacije in stopanje na pot novega življenja je ostalo za zmeraj v zavesti našega ljudstva povezano z zgodovinsko zmago ČSSR in drugi svetovni vojni, s spoštovanjem

do junakov, ki so žrtvovali življenje v tem boju.

Temeljna usmeritev v zunanji politiki ČSSR je nastala in bila potrjena med narodnoosvobodilnim bojem in v razvoju socialistične obnove naše države — to je zveza in sodelovanje s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami. Borili se bomo za prijateljske odnose med našimi zavezniki — državami svetovnega socialističnega sistema — za njihovo poglobljanje na temelju medsebojnega spoštovanja, suverenosti in enakosti. V tem smislu bomo aktivneje in z izdelanim konceptom prispevali k skupni dejavnosti varšavske pogodbe.

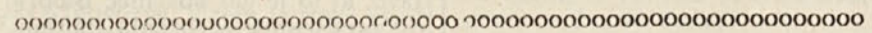
Pismo omenja napad na socialistično zunanjo politiko, napade na zvezo in prijateljstvo s socialističnimi državami, omenja glasove, ki pozivajo k reviziji naše skupne in koordinirane politike do Nemške zvezne republike in slišati je celo, da poskušajo v uradnih mestih v Nemški zvezni republiki za zblizevanje dobivajo odgovor vodilnih krogov naše države. Presenečeni smo nad takšnimi izjavami, ker je dobro znano, da ČSSR izvaja dosledno socialistično zunanjo politiko, katere načela so formulirana v akcijskem programu Komunistične partije Českoslovaške in v programski izjavi vlade. Oba dokumenta se dosledno naslanjata na načela socialističnega internacionalizma, zavezništva in razvijanja prijateljskih odnosov s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami.

Glede na bridko zgodovinsko izkustvo naših narodov z nemškim imperializmom in militarizmom je nepojmljivo, da bi katerakoli českoslovaška vlada lahko pozabila na ta izkustva in se nepremišljeno igrala z usodo naše države, a temu manj lahko stori to socialistična vlada. Zato moramo zavrniti sleherni dvom v tem smislu.

Kar zadeva naše odnose z Nemško zvezno republiko, je splošno znano, da si je Českoslovaška, ki je neposredna sosedica Nemške zvezne republike, dosledno prizadevala za delno ureditev medsebojnih odnosov, predvsem na gospodarskem področju, medtem ko so druge socialistične države tako ali drugače dosti prej prilagodile svoje odnose, ne da bi to povzročilo kakršno koli bojazen.

Hkrati zelo cenimo in varujemo interese Nemške demokratične republike, naše socialistične zaveznice, in se trudimo po najboljših močeh, da bi okrepili njen mednarodni položaj in avtoriteto.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Saigonska vlada je tvorba ameriških napadalcev

Američani onemogočajo ugoden razvoj pogovorov o prenehanju vojne v Vietnamu. Med drugim so postavili zahtevo, naj bi pri pogovorih v Parizu sodeloval tudi predstavnik južnovietnamske vlade, ki je, kot znano, navadna korumpirana klika v službi ameriškega imperializma. Vlada Demokratične vietnamske republike je zavrnila ameriško zahtevo, hanoiški radio pa je v komentarju poudaril, da je saigonska vlada lutkovna tvorba ameriških napadalcev in da je narodnoosvobodilna fronta edina poklicana predstavnica južnovietnamskega ljudstva. Medtem se boji v Južnem Vietnamu nadaljujejo. Partizani izvajajo

drzne akcije proti ameriškim napadalcem in njihovim pomagačem. Ameriški velenobombniki še nadalje bombardirajo ozemlje Severnega Vietnamu, kar samo potrjuje, da je bila toliko opevana Johnsonova «mirovna akcija» navadna farsa. V Južnem Vietnamu se nadaljuje teror proti vsem, ki so osumljeni, da se kakorkoli zavzemajo za prenehanje vojne. Vojaško sodišče v Saigonu je pretekli teden obsodilo na pet let ječe urednika nekega študentskega lista. Obtožen je bil, da je objavil članke, v katerih se je zavzemal za vzpostavitev koalicijske vlade, v kateri naj bi bila zastopana tudi osvobodilna fronta.

D E L O
glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Odgovorni urednik Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tip. Riva - Trst - Ul. Torrebianca 12

Obisk vietnamskih žena

Manifestacija vzajemnosti z junaškim vietnamskim ljudstvom, ki se bori za svojo svobodo in neodvisnost

Delegacija vietnamskih žena je obiskala Trst. Obiskala je tudi Milje in Dolino. Srečala se je tudi s številnimi italijanskimi in slovenskimi kulturnimi delavci in drugimi javnimi delavci, kakor tudi z bivšimi partizani in svojci padlih. V tržaški Rižarni se je poklonila spominu tistih, ki so jih nacifašisti umorili in spominu vseh padlih za svobodo.

Vsi razgovori, vsa srečanja, vsi obiski so bili pristrčni, iskreni, dobrohotni, toda obisk v Dolini in Miljah je bil nekaj izrednega. Na

kratko povedano: obisk v teh dveh krajih je bil ginljiv. V Miljah se je zbrala velika množica na mestnem trgu z namenom, da pozdravi predstavnice junaškega ljudstva. Otroci miljskih delavcev so vietnamskim odposlankam poklonili šopke cvetja. V Dolini so se vietnamske žene seznanile z bivšimi partizanskimi borci, z materami in ženami padlih, seznanile so se s Slovenci, ki so bili tako hudo prizadeti pod fašizmom. In priznati moremo, da so bile tudi vietnamske odposlanke izredno

ginjene. Sicer pa je bila ginjenost neizbežna, saj je bilo srečanje tako pristrčno, domače, občuteno in ni bilo na njem sence običajne uradnosti.

Na veliki manifestaciji v tržaškem kinu Ritz je govorila tudi voditeljica delegacije, ki je predsednica Zveze vietnamskih žena. Njen govor je bil v celoti preveden v italijanščino, deloma pa tudi v slovenščino. Tudi v tem govoru je voditeljica vietnamskih žena ponovila, da je bila močno ginjena, ko se je srečala tudi s slovenskimi partizani in s svojci padlih, ko se je srečala s tistimi, ki so pred četrstoletjem bili boj, ki je tako podoben boju, ki ga bije vietnamsko ljudstvo.

Med obiskom vietnamskih žena v Trstu in okolici so protifašisti še enkrat izpričali svojo vzajemnost z vietnamskim ljudstvom, ki se bori za svojo svobodo, obenem so ponovno izpričali obsodbo proti ameriškim napadalcem in njihovim napadalcem. Tržaška mladina je še pripravljena pomagati vietnamskim borcem, ker pa jim zaenkrat drugače pomagati ne more, bo ponovno darovala krvno plazmo, ki naj služi vietnamskim borcem in drugim prebivalcem, ki trpe zaradi barbarskega napada ameriških imperialistov.

Obisk vietnamskih žena v Dolini

70-letnica društva Slovan

Padriče so svoj visoki jubilej slovesno proslavile

Prosvetno društvo «Slovan» v Padričah je slavilo svojo sedemdesetletnico. Osrednja prireditev je bila v nedeljo, 21. julija. Na njej so nastopili poleg domačega pevskega zbora še zbori iz Trebč, Bazovice in Boršta, godba iz Trebč in folklorna skupina iz Boršta. V okviru te proslave so bile tudi športne prireditve.

O življenju društva «Slovan», o uspehih, ki jih je doseglo, tudi o težavah, na katere je čestokrat zadelo in pa o perspektivah za bodočnost, je govoril Dušan Kalc. Iz njegovega govora povzemamo naslednje:

«Življenje prosvetnega društva «Slovan» je bilo vse prej kot enolično in danes smo tu zato, da bi te dogodke, te drobce, izrezljane iz velikih prizadevanj zbrali v duhu v celoto, katere splošno veljavno bitnost ni mogoče več zdrobiti; zbrali smo se zato, da se s pesmijo, ki daje duška vsem lepim čustvom, spomnimo lepe slovenske pesmi, s katero je društvo «Slovan» skozi vseh sedemdeset let kljubovalo stvarnosti, ki te lahko požre kot nevihta, če ji nisi kos s svojo vztrajnostjo in pogumnostjo. Slovenska pesem ni zamrla niti v najbolj mračnih časih, ko se je nad naše ljudstvo ugnanila nasilna pest narodnega ugnanega in ne izumira danes, ko ničevalca in ne izumira danes, ko ni iz okvira naše manjšinske skupnosti grozi nevidni a škodljivi zajedalec. Celotno v najkritičnejših časih so Padričani dokazali da znajo ceniti pomen in moč kulturnega dela, pa čeprav so morali to delo opravljati za ceno lastne kože v podzemlju, ki jim je drugače služilo za zaklonišče.

Veliko nalogo, ki jo je slovensko ljudstvo na Primorskem do danes v glavnem zadovoljivo opravljalo, pa moramo mi njegovi potomci pametno nadaljevati. Priprave za morajo biti v prosvet-

nih in narodno-obrambnih zadevah jasna, enotna, optimistična in usmerjena izključno k pospeševanju zavednosti

Pogosto slišimo med nekaterimi starejšimi izjave, da bo z njihovo smrtjo izumrlo tudi prosvetno delovanje. Da to ni splošna resnica, nam dokazuje študentska in druga mladinska protestna gibanja, ki so v zadnjem času zajela ves svet. Marsikdo tega ne razume, marsikdo tega noče razumeti, vendar je to neizpodbitno dejstvo, ki dokazuje, da današnja mladina čuti krivice in noče zavreči duhovnih vrednot.

Tudi mladina v Padričah se zanima za vprašanja in za duhovne vrednote nasploh. Poleg koristnih nasvetov pa potrebuje več zaupanja. Samo na ta način bo mogla nadaljevati delo, ki je bilo začeto pred sedemdesetimi leti in še prej. Obnovila bo lahko prosvetno delovanje v smislu, da se to ne sme omejevati samo na gojenje krajevne ljudsko-prosvetne dejavnosti, temveč mora prevzeti

nase obrambo slovenskih narodnih interesov na vsem področju, kjer prebivajo Slovenci.

Kot smo se pred nekaj tedni zbrali v Doberdolu na veličastnem dnevu slovenske kulture, tako smo se danes zbrali tukaj v Padričah, da se skupno ozremo na preteklost, sedanjost in bodočnost našega naroda, da skupno zapojemo pesem, ki naj ostane večni simbol ljubezni do sočloveka naroda in človeštva nasploh.»

Natečaj

Tržaška občinska uprava je razpisala natečaj za mesto uradnega prevajalca v slovenski jezik. Natečaja se lahko udeležijo osebe v starosti od 18 do 30 let, ki so dokončale višjo srednjo šolo. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti je treba dostaviti do 7. septembra 1968. Za podrobnejša pojasnila naj se prosilci obrnejo na personalni urad v palači tržaškega županstva (2. nadstropje, soba št. 92).

Pevski zbor Slovan na nedeljski proslavi v Padričah

Amaterji na ravni poklicnih umetnikov

Ansambel narodnih plesov in pesmi Tone Čufar z Jesenic, ki bo gostoval na festivalu Dela v Dolini, ima letno od 13 do 15 nastopov v tujini in prav toliko doma

Ansambel narodnih plesov in pesmi Tone Čufar z Jesenic spada med najbolj aktivne tovrstne skupine v Sloveniji. Vsako leto ima povprečno od 13 do 15 nastopov v Jugoslaviji in prav toliko v tujini. V Italiji je gostoval že mnogokrat. V seznamu krajev, kjer je že gostoval beremo tudi imena naslednjih krajev: Genova, Novi Ligure, Piombino, Villa Santina, Tolmezzo, Moggio, Cervignano, Pavia di Udine, pa tudi Cedad, Trbiž, Doberdob. Ansambel je nastopil v vseh večjih mestih na Slovenskem. Tudi v Celovcu in Beljaku je že gostoval.

Spored s katerim v zadnjem času nastopajo Jeseničani, obsega vrsto srbskih, istrskih, banatskih, prekmurskih, makedonskih, vojvodinskih in drugih narodnih plesov. Seveda se spored zaključuje s spletom starih gorenjskih plesov. Da je program bolj pester so vanj vpletene vokalne in instrumentalne točke. In s tem sporedom bo jeseniški ansambel nastopil na našem festivalu v nedeljo, 4. avgusta v Dolini.

Jeseniški ansambel narodnih plesov in pesmi «Tone Čufar» se je pred kratkim vrnil z gostovanja v Italiji. Železar, glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice je o omejenem gostovanju takole poročal: «Ansambel je bil gost združenih italijanskih železarn Italsider in sicer železarne Lovere ob jezeru Iseo, ki zaposluje okrog 3000 delavcev. To je bilo že tretje zamenjalno srečanje jeseniških kulturnikov. Tako, kot pri vseh dosedanjih srečanjih, je bil tudi tokrat ansambel izredno toplo sprejet.

Ansambel se je predstavil s celovečernim programom plesov in pesmi jugoslovanskih narodov v mestni dvorani v Lovere, železarjem tovarne Italsider. Čeprav se je obleka lepila na plesalcih in jih je znoj curkoma oblival, je bil program izveden odlično. Tako plesalci kot vokalni kvartet in instrumentalni seksket so svojo nalogo izvrstno opravili, program so izvedli na izredno visokem kvaliteten nivoju. Spontani aplavzi občinstva in ploskanje po taktih naše narodne glasbe, so plesalcem in ostalim izvajalcem, kljub nemogočim vremenskim pogojem, vlivali moči, da so do konca vzdržali. Občinstvo je bilo več kot zadovoljno.

Ansambel je nastopil tudi v kraju Boario. Tam so bili pogoji nekoliko boljši, ker je bila prireditev v parku. Vendar je nastop pred zelo zahtevnim občinstvom povzročal zaskrbljenost. Ne toliko zaradi kvalitete kot zaradi tega ali bodo izčrpani plesalci vzdržali še zadnji zelo odgovorni napor. Uspeli so, uspeli predvsem zaradi fizične pripravljenosti, plesalcev in zaradi zavesti, da predstavljajo delovni kolektiv jeseniške železarne in slovensko in jugoslovansko kulturo. Že po prvih točkah se je prvotno nekoliko zadržan aplavz začel spreminjati v krepak spontan aplavz, ki se je od točke do točke še stopnjeval, tako da je ansambel del gorenjskih odplesal bolj po taktu, ki ga je občinstvo dajalo in s ploskanjem, kot pa po taktih glasbe. Priznanja so bili deležni vsi do kraja, tako pevci kot instrumentalni seksket, kot plesalci, ne samo po končanem plesu ali pesmi, velikokrat med samim izvajanjem. Kako da ne, saj so člani ansambla narodnih plesov in pesmi dali od sebe vse in oceno, ki so jo dali gledalci in posamezni poznavalci folklore, da so to amaterji na profesionalnem nivoju, tudi zaslužijo.»

„Kraška ohcet“

Ob otvoritvi muzeja «Kraška hiša» bo zadruga Naš Kras organizirala dne 22. septembra letos v Repnu «kraško ohcet» po starih ljudskih običajih.

Zadruga vabi dekleta in fante slovenske narodnosti s Tržaškega, Goriškega in Slovenske Benečije, da se prijavijo in sodelujejo na tej ohceti. Izmed prijavljenih parov bo na Kmečkem taboru na Opčinah dne 18. avgusta letos javno izžreban par, ki se bo potem 22. septembra slovesno poročil na Repentabru.

Izžrebanemu paru se obeta bogata bala in svatovanje, ostali pari pa bodo obdarovani in povabljeni na poročno kosilo.

Pismene prijave za sodelovanje na «kraški ohceti» sprejema zadruga «Naš Kras», Veliki Repen 31, ali pa uredništva časopisov, ki so prevzela pokroviteljstvo nad prireditvijo: Primorski dnevnik, Novi list, Gospodarstvo in Delo. Ob priliki «kraške ohceti» bo v Repnu veliko slavlje. Predvidena je tudi revija narodnih noš. Skratka, Repen bo doživel dan, kakršnega prav gotovo še ni ne pomni.

Iz goriške pokrajine

Festival našega tiska v Doberdobu

Doberdobski tovariši so priredili v Doberdobu festival Komunističnega tiska, ki je v tej vasi postal že tradicija. Festival je obiskalo veliko število ljudi iz vseh krajev Goriške pa tudi iz Trsta. V soboto 13. julija zvečer so se med sabo pomerili tekmovalci briškole. Prvo nagrado je dobila dvojica Tence-Sirk iz Križa. Ostale tri nagrade pa so ostale v Doberdobu. Tako sta prejela drugo nagrado Edo Ferletič in Moretti, tretjo Aldo Jarc in Andrej Ferfolja četrto pa Marjan in Jože Gergolet. Poleg zabavnega sporeda so doberdobski tovariši poskrbeli tudi za bogat kulturno politični večer, ki je bil v nedeljo. Najprej je nastopal instrumentalni kvintet z vokalnimi kvartetom Briški slavček iz Steverjana, ki je z izvajanjem pesmi Bardorferja in bratov Avsenik žel veliko odobranje občinstva. Nato je govoril poslanec Albin Škerk, ki je prikazal sedanje politično stanje v Italiji in napore komunistov v borbi za boljše socialne in ekonomske pogoje delavskega razreda. Dalj časa je govornik obravnaval probleme slovenske narodne manjšine in še neresena vprašanja Slovencev v Italiji. Poudaril je, da se bo osebno in skupno s komunističnimi poslanci zavzemal za rešitev naših perečih vprašanj. Ob zaključku je ovrgel kritike Kat. glasa glede doberdobske občinske uprave in dejal, da skuša skupina ljudi, ki se zbira okrog tega lista ovrati uspešno delovanje doberdobskega občinskega odbora.

Končno je nastopil znani sovjetski pevec Vladimir, za katerega je vladalo veliko zanimanje. Izvajal je ruske narodne in borbene pesmi.

Kljub slabemu vremenu v ponedeljek zvečer, je festival dobro uspel. Za to gre pohvala doberdobskim tovarišem.

O prosti con

Borba, ki so jo vodile sindikalne organizacije in komunistična partija za določitev pravične cene sladkarja goriške proste cone, je rodila zadovoljiv uspeh. Odslej dalje bodo goriški potrošniki kupovali sladkor po 95 lir kg. Vsekakor pa bi bilo zanimivo vedeti v čigave žepe se je stekal denar, ki so ga doslej pridobivali s tem, da so sladkor proste cone prodajali po 130 lir. Je stekal, morda, v žepe — le nekaterih grostov? Nihče ni doslej pojasnil zadeve v pravi luči, nihče ne ve povedati, kam je šel denar. Toda to je le en primer. Prosta cona pa predvideva tudi druge ugodnosti. Zakon predvideva izredne cene tudi za maslo, meso in druge potrošne dobrine. Tudi to vprašanje bi se moralo rešiti v prid prebivalstva, ki prebiva na področjih proste cone. Skrajni čas je, da se vzpostavi red v goriški prosti coni. To bo v interesu ne le prebivalcev Gorice, temveč celotnega ozemlja, ki je vključeno v prosto cono.

Ljudske knjižnice

Pred kratkim je v založbi državne knjižnice v Gorici, izšla lična

knjižica «Gorizia ed il sistema bibliografico isontino», ki jo je napisal ravnatelj goriške državne knjižnice dr. Guido Manzini. Knjižica obravnava delovanje obstoječih občinskih knjižnic, ki so v glavnem bile ustanovljene v zadnjih dveh letih. Med temi je tudi doberdobska občinska knjižnica, ki ima sedaj na razpolago 1.217 slovenskih odnosno italijanskih knjig

in je bila ustanovljena leta 1966. V načrtu je med drugimi tudi otvoritev knjižnic v Sovodnjah in Steverjanu, in sicer v teku leta 1969.

V zvezi z delovanjem posameznih občinskih knjižnic z zadovoljstvom ugotavljamo, da je doberdobska na prvih mestih. Tako ima doberdobska v zvezi s številom prebivalstva največ članov - čitateljev. Tudi kar se tiče branja in izposojanja knjig je Doberdob na prvem mestu skupno z občino Marian, s 120% odnosno 121% izposojenih knjig. To je vsekakor razveseljivo. Še toliko bolj pozitivno pa je dejstvo, je v Doberdobu več kot 90% čitateljev iz vrst mladine. Lahko pa bi se šte-

valo članov in čitateljev še več kot podvojilo, če bi se knjižnice posluževale v večjem številu tudi starejši ljudje.

Upamo, da se bodo prav tako dobro izkazale tudi bodoče knjižnice s slovenskimi knjigami v Sovodnjah, Podgori in Steverjanu. Žal pa v omenjeni knjižnici dr. Manzini ni v načrtu knjižnice v Standrežu, kjer prebiva slovensko prebivalstvo, ki si prav tako želi dobre slovenske knjige. Zato je potrebno, da bi državna knjižnica v Gorici v kratkem odprla svojo podružnico tudi v tej vasi in da bi ta, seveda, imela tudi slovenske knjige.

Odgovor KPČ

Sporazumi in pogodbe, ki povezujejo socialistične države, so važen dejavnik medsebojnega sodelovanja, miru in kolektivne skupnosti. Češkoslovaška v celoti spoštuje svoje pogodbene obveznosti in še naprej razvija sistem pogodb s socialističnimi državami, kar dokazuje nove pogodbe, ki smo jih nedavno sklenili z Ljudsko republiko Bolgarijo in Ljudsko republiko Madžarsko, a tudi pripravljena pogodba o prijateljstvu in sodelovanju s Socialistično republiko Romunijo.

Skupaj z avtorji pisma ne bomo dovolili, da bi bile ogrožene zgodovinske pridobitve socializma in varnost narodov naše države, a tudi ne bomo dovolili, da bi imperializem, bodisi po mirni ali nasilni poti zrušil socialistični sistem in spremenil ravnotežje sil v Evropi v svojo korist. Glavna vsebina našega razvoja po januarju je boj za povečanje naše notranje moči in trdnosti socialističnega sistema pa tudi naših zavezniških vezi.

Sprejemamo zagotovila, da namen zanimanja ni vmešavanje v metode planiranja in upravljanja socialističnega gospodarstva CSSR in naše ukrepe za izpolnjevanje ustroja gospodarstva ter razvoja socialistične demokracije in to da se pozdravlja urejanje odnosov med Čehi in Slovaki.

Soglašamo z glediščem, da sta moč in trdnost naših zvez — kar je brezdvoma skupnega življenjskega pomena za nas vse — odvisni od notranje moči socialističnega sistema. Ne dvomimo, da bi spodkopavanje vodilne vloge komunistične partije grozilo socialistični družbi. Prav zato je nujno, da se medsebojno razumemo glede tega, kaj je pogoj za moč socialističnega sistema in za krepitev vloge komunistične partije.

V akcijskem programu naše partije smo podčrtali, da je za našo partijo predvsem nujno, da izvaja tisto politiko, ki bi lahko v celoti zagotovila vodilno vlogo v naši družbi. Prepričani smo, da je v sedanjih okoliščinah to pogoj za socialistični razvoj.

Komunistična partija je odvisna od prostovoljne podpore ljudstva. Ne izpolnjuje svoje vodilne vloge tako, da vlada družbi, ampak da zvesto služi njenemu svobodnemu naprednemu socialističnemu razvoju. Ne more vsiljevati svoje avtoritete, ampak si jo mora nenehno pridobivati v svojih dejanjih. Ne more uresničevati svoje linije z ukazovanjem, ampak z delom svojih članov in verodostojnosti svojih idealov.

Ne prikrivamo dejstva, da so danes tudi težnje, ki imajo namen diskreditirati partijo, poskusi, da bi ji odrekli moralno in politično pravico, da bi vodila družbo, toda če se vprašamo, ali je take in podobne pojave mogoče pravilno oceniti kot grozno socialističnemu sistemu, kot upadanje politične vloge KPČ pod pritiskom reakcionarnih, kontrarevolucionarnih sil — pride mo do sklepa, da ni tako.

Vsak poskus vrnitve k stari metodam bi povzročil odpor ogromne večine članov partije, odpor vseh delovnih ljudi. Partija bi z vračanjem na staro ogrozila svojo politično vodilno vlogo in ustvarila položaj, v katerem bi zares prišlo do boja za oblast. S tem bi bile v resnici ogrožene socialistične pridobitve ljudi in tudi naši skupni interesi v prot imperialistični fronti socialistične družbe.

Uresničevanje akcijskega programa in priprav za izredni kongres partije ne sme spraviti v nevarnost noben korak, ki bi povzročil boj za oblast v državi. Zato je treba odločno ločiti partijo kot celoto od deformacij preteklosti, za katere so odgovorni ljudje iz starega vodstva.

S tržaškega ozemlja

Salež je slovesno počastil spomin padlih partizanov

Naš narod je neizmerno hvaležen junakom, ki so darovali svoje življenje v boju za svobodo. To hvaležnost več ali manj svečano manifestira ob najrazličnejših prilikah.

Skoraj vse večje vasi na Tržaškem in Goriškem so že pred mnogimi leti postavile lepe spomenike, na katere so, lahko rečemo, upravičeno ponosne. Ti spomeniki pa so ob enem trajen opomin, da moramo mi, ki uživamo sadove težkega boja, nenehno čuvati največjo dobrobo — mir.

Salež je ena izmed vasi, ki je izredno dosti žrtvovala v boju za svobodo.

V nedeljo, 21. julija je minilo dvajset let od postavitve omenjenega spomenika. Ta obletnica ni šla nemo mimo zavednih vaščanov. Proslavili so jo izredno slovesno. Spomenik so skrbno okrasili, občinska uprava pa je poskrbelo novo ograjo. Pred spomenikom je bila svečana komemoracija. Vaški zbor je zapel žalostinico, gledališki igralec Danilo Turk pa je recitiral partizanske pesmi. Sodelovala je tudi proseška godba. Spregovorili so: domačin Just Pegan, pokrajinski predsednik partizanske zveze Calabria in član pokrajinskega odbora patrizanske zveze Kenda.

Tovariš Pegan je podal zelo jasno sliko protifašističnega Saleža. Med drugim je dejal: «Fašizem je že leta 1922 razpustil Ljudski ožder, leta 1927 pa še društvo Bratska sloga; v letih 1918-1941 je bilo odpeljanih v zapore in internacijo 23 zaščanov, v letih 1941-1945 pa nadaljnjih 64 vaščanov. Kljub tolikim žrtvam pa ne uživamo še vseh pravic, ki nam pritičejo.»

Ob zaljučku svojega govora je tovariš Pegan poudaril, kako pokrajinska uprava omalovažuje pravične zahteve Slovencev. To potrjuje tudi s tem, da noče postaviti dvojezičnih napisov na cestnih križiških niti na področju zgornje občine, ki je stoddstotno slovenska.

Tovariš Calabria je med drugim poudaril, da se je v težkem boju proti fašizmu in nacizmu skovala

enotnost med Slovenci in Italijani. Poudaril je tudi, da borci niso opustili boja ter da vztrajno stojijo na braniku ter nadaljujejo političen boj za demokratične pravice.

Tov. Kenda je govoril o pomenu 25-letnice splošne vstaje primorskega ljudstva proti nacifašizmu. Opozoril je na gorje, ki ga je primorsko ljudstvo prestalo pod fašizmom ter na žrtve, ki jih je doprineslo v velikem boju za svobodo.

Občinske izpostave

Tržaška občinska uprava ima v večjih vaseh v gornji okolici svoje izpostave, katere vodijo županovi delegati. Izpostave, odnosno delegati imajo sicer omenjene pristojnosti, vendar je njihova dejavnost potrebna. Občan, ki bi sicer moral iti osebno na županstvo ali v razne občinske urade, določene zadeve lahko uredi v uradu omenjene izpostave. Sicer pa nimajo vse izpostave enakih pristojnosti. Prav v zvezi s pristojnostjo občinskih izpostav sta naša občinska svetovaleca tovariša Wilhelm in Gerbčeva pred kratkim naslovila pristojnemu občinskemu odborniku vprašanje, v katerem želita izvedeti, ali namerava občinska uprava dodeliti izpostavam na Proseku in v Bazovici večjo pristojnostjo kot pa jo imata danes. Naša svetovalca se med drugim zavzemata za to, da bi tudi v omenjenih izpostavah sprejemali prijave rojstev odnosno smrti občanov. Tako pristojnost ima sedaj praktično samo izpostava na Opčinah. V Križu bi jo tudi morala imeti, saj tako je bilo vojač zagotovljeno.

Svetovalec Wilhelm je v neki drugi pismeni vlogi povabil pristojnega občinskega odbornika, naj ukrene, kar je potrebno za ureditev razsvetljave na cestnem nadvozu pri Banih, tako da bi bila dejansko vsa cesta od Opčin do Banov razsvetljena. Občinsko upravo je pozval tudi,

naj poskrbi za postavitev primerne ograje na omenjenem nadvozu.

Nadaljevanje

Vprašanja slovenske manjšine

se je nekdo izkazal kot Slovenec, da je imel slovenski ali hrvaški priimek, in je bil vpisan v posebne sezname kot «nezanesljiv element», kot «upornik, nevaren za državo», kot «allogeno» ali «alloglotto». Spominja nas ta okrožnica na tiste čase, ko so tisoči Slovencev bili v ječah, v konfinaciji, pred posebnim sodiščem, v posebnih bataljonih ali pa so živeli v izgnanstvu. Spominja nas na tiste čase, ko so vprašanja etničnih manjšin spadala izključno v pristojnost «varnostne službe».

Ako pomislimo na to, kako so doslej potekale zadeve, ki se tičejo vprašanj etničnih manjšin lahko pridemo do zaključka, da se je za ta vprašanja prvenstveno zanimal SIFAR ali SID, da se je pa država kot taka prav malo zanimala zanja, da o avtonomni deželi sploh ne govorimo, saj, po mnenju vrakov levega centra, ni niti pristojna za reševanje manjšinskih vprašanj.

Skrajni čas je, da se stvari postavijo na pravo mesto, da se dokončno izreče tudi o pristojnosti in o nepristojnosti. Enkrat za vselej bi morali priti do zaključka, da SID ali bivša SIFAR nima pristojnosti za etnična vprašanja, da ta vprašanja spadajo v pristojnost države in avtonomne dežele, kajti le tako je moč pričakovati, da bodo številna odprta vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v naši deželi končno rešena in ne bo več državljanskih druge kategorije, ne «allogenov» pod nadzorstvom SIFAR ali SID.

Gorenjski sejem v Kranju

V dneh od 2. do 13. avgusta bo v Kranju tradicionalni «Gorenjski sejem». To bo sicer že 18. sejem, toda od prejšnjih se razlikuje po tem, da bo letos imel mednarodni značaj. Poleg domačih razstavljalcev bodo tokrat na njem tudi razstavljalci iz Italije, Avstrije, Zahodne

Nemčije in Švedske. Značilnost sejma je v tem, da se razstavljeno blago neposredno prodaja. Je torej potrošniški sejem.

Ker je «Gorenjski sejem» odprt sredi turistične sezone je združen z zabavnimi prireditvami, ki bodo na sporedu vsak večer.